Мамчур Євген Анатолійович,
аспірант Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

ФОМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

Проблема формування мовної особистості є однією із пріоритетних у сучасні науці, особливо в умовах кардинальних змін, які відбуваються в нашій країні. Перед системою освіти поставлено складні завдання: забезпечити у процесі професійної підготовки не тільки певний освітньо-кваліфікаційний рівень, але й сформувати систему ціннісних орієнтацій. Адже власне молодому поколінню належить у майбутньому впроваджувати в реальному житті пріоритети розвитку кожної окремої особистості, суспільства, нації, людства у цілому.

У зв'язку зі створенням спільного європейського ринку праці важливою є підготовка фахівців в галузі педагогічної освіти. Це питання розглядається як один із механізмів інтеграції України до європейського освітнього простору поруч із прийняттям і реалізацією провідних європейських цінностей (демократії, соціальної справедливості, захисту прав людини), загальних методів і способів виховання – традиційних та інноваційних. У реалізації зазначених цінностей певне місце відведено новій генерації вчителів іноземної мови.

Особливої актуальності набуває проблема формування мовної особистості у контексті загальнолюдських ціннісних орієнтирів. Оскільки мова і рівень мовної освіченості студентів зокрема – це чи не найяскравіший показник стану їх моральності, духовності, культури взагалі.

Резолюціями Ради з Європейського Співробітництва (1988 р.) та Парламентської Асамблеї Ради Європи (1989 р.), Болонської конференції в основу європейської освітньої парадигми провідним інструментом об'єднання

визнано мову. Стосовно загальних підходів до проблеми мови в Європі, стратегічним спрямуванням мовної політики в контексті є мультилінгвальність з перспективою оволодіння кожним європейцем трьома і більше мовами.

У цих умовах викладач іноземної мови стає одним із найбільш необхідних, а дисципліна «іноземна мова» - у всіх типах навчальних закладів – однією із пріоритетних.

Аналіз наукових розробок у галузі методики викладання іноземних мов, нормативних документів з освіти доводить необхідність для фахівця володіння іноземними мовами, що розглядається як спосіб життя в діалозі культур, мов і релігій, а також як основа можливостей критичного розгляду інформації, що надається ЗМІ, рекламою, Інтернетом. Метою освіти визнано не знання іноземної мови, а вміння нею користуватися.

Вивчення іноземної мови, таким чином, виходить за рамки педагогіки і набуває важливого політичного значення. Йдеться про переорієнтацію з оволодіння граматичними структурами та оволодіння живою мовою.

Останньою зі складових комунікативної компетенції, але жодним чином не останньою за значущістю (“The last but not least”) є соціальна компетенція. Вона передбачає готовність і бажання взаємодіяти з іншими, впевненість у собі, а також уміння поставити себе на місце іншого і здатність впоратися із ситуацією, що склалася.

Такий підхід до професійної підготовки вчителя знайшов відбиття і в сучасному методі навчання – комунікативно-діяльнісному, що ставить за мету навчання мови через мовлення і заснований на таких ключових поняттях, як «спілкування», «культура», «мотивація», «інтерактивність». До провідних характеристик цього методу належать наступні:

1) адекватність до реального спілкування;
2) пріоритет мовленнєвої діяльності у взаємозв’язку всіх її видів;
3) застосування активних форм спілкування (бесід, диспутів, конференцій, круглих столів, обговорень, роботи в “English-

speaking Club"), що дають можливість висловитися, виразити свої думки в діалозі чи монолозі;

4) синхронність, послідовність.

Розглядаючи навчання в такому плані, слід відзначити, що навчати мови – це значить не тільки (давти знання про мову), а й навчити користуватися мовою як засобом спілкування, критично мислити, отримувати інформацію з усіх доступних джерел, оцінювати її, розуміти співрозмовника, формулювати власні думки.

Отже, сучасна підготовка вчителя іноземної філології має базуватися на нових цінностях, що пов'язані з взаєморозумінням, співробітництвом, згодою, прагненням створити полікультурну, полі лінгвістичну й поліетичну українську державу європейського рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алферов С.Ю. Местные организации управления за рубежом: проблемы модернизации и реформирования / С.Ю. Алферов // Педагогика. - №6. _ 1997. – С. 92.
2. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття). - К. : Райдуга, 1994. – С. 8-10.
3. Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов в середніх навчальних закладах / С.Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2002. – 346 с.
4. Пуховська Л.П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності: Монографія / Л.П. Пуховська. – К. : Вища школа, 1997. – 180 с.
5. Соловова Е.Н. Медотика обучения иностранным языкам / Е.Н. Соловова. – М. : Просвещение, 2003. – 239.